

Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Scheveningen Dorp

Voorstudie discussienota
Scheveningen-kust

wéreldestad aan zee

Structuurvisie Den Haag 2020

Scheveningen-Dorp

Voorstudie discussienota Scheveningen-kust

Plangebied Masterplan

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Deelstudie Scheveningen Dorp	4
2	Huidige situatie	6
2.1	Ontwikkeling Scheveningen Dorp	6
2.2	Stedenbouwkundige structuur	8
2.3	Wat gebeurt er al in Dorp?	10
2.4	Sfeerbeelden	11
3	Analyses en opgaven	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Toekomstvisie	12
3.3	Detailhandel, dienstverlening en horeca	13
3.4	Verkeer en parkeren	14
3.5	De ruimtelijke opgave	16
4	Strategie en haalbaarheid	18
4.1	Waar zetten we op in	18
5	Vervolgfase	20
5.1	Discussienota	20
	Bijlage 1: Uitgangspunten voor Dorp uit de NvU	25
	Bijlage 2: Nadere toelichting lopende initiatieven	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Structuurvisie Den Haag 2020, Wéreldstad aan Zee, heeft de gemeente haar ambities voor de toekomstige ontwikkeling van Den Haag vastgelegd. In negen kansrijke 'ontwikkelingsgebieden' worden deze ambities verder uitgewerkt. Scheveningen-kust is daar één van.

Vertrekpunt voor de plannen en ontwikkelingen voor Scheveningen-kust is de Nota van Uitgangspunten die de gemeenteraad op 14 februari 2008 heeft vastgesteld. Deze uitgangspunten zijn verder opgepakt en uitgewerkt met als doel te komen tot een discussienota, die de basis vormt voor de samenspraak. De discussienota is een tussenstap op weg naar het uiteindelijke Masterplan Scheveningen-kust.

Voor een aantal deelgebieden c.q. thema's zijn in de tussentijd deelstudies uitgevoerd. De conclusies uit de vier deelstudies zijn verwerkt in de discussienota. Hierbij is zoveel mogelijk input van belanghebbenden en deskundigen meegenomen. De resultaten van deze deelstudies zijn vastgelegd in vier afzonderlijke achtergronddocumenten:

1. Scheveningen Bad
2. Scheveningen Dorp
3. Havenkwartier Noord
4. Verkeer & Ruimte

Het college stelt de discussienota vast en geeft deze vrij voor de samenspraak. De vier voorstudies dienen als achtergrondinformatie bij de discussienota.

De samenspraak staat gepland voor eind 2008.

1.2 Deelstudie Scheveningen Dorp

Voor u ligt de deelstudie voor Scheveningen Dorp. In de ontwikkeling van Scheveningen-kust speelt Dorp een belangrijke rol. Dorp is een plek met karakter, herkenbaar voor zowel de bewoners als bezoekers. In de laatste jaren is al veel geïnvesteerd in verbeteringen op gebied van de wijk economie en de leefbaarheid. Dit boekje geeft een overzicht van de uitgangspunten bij de toekomstige ontwikkeling van Dorp, de analyses die daaraan ten grondslag liggen en de keuzes die gemaakt moeten worden.

Ruimtelijk concept lijnen-pleinen-sferen

Buurtnamen

- plangrens
- buurtgrens
- 1 Oud Scheveningen
- 2 Scheveningen Badplaats
- 3 Vissenbuurt
- 4 Rijslag

Plangrenzen van de huidige buurtbenaming

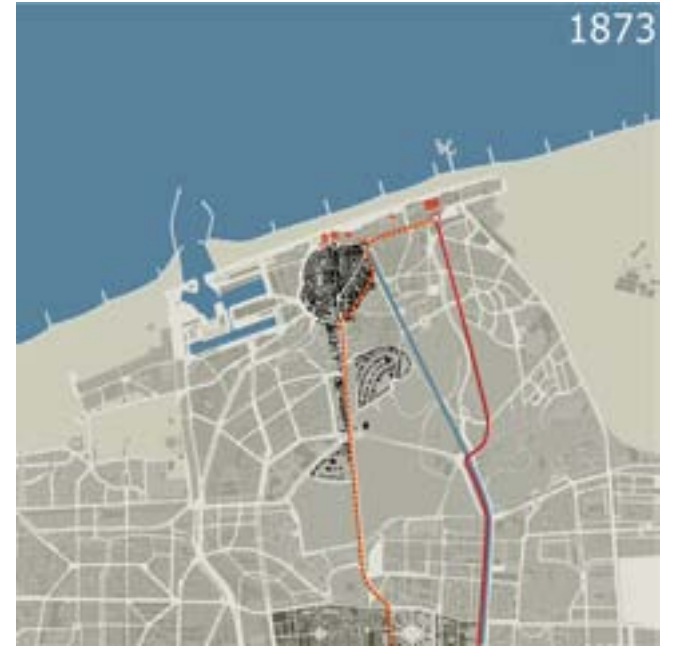
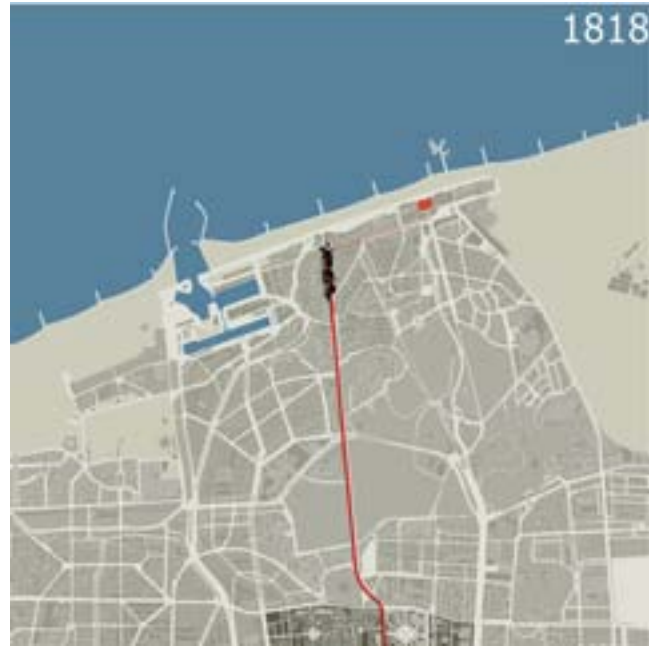
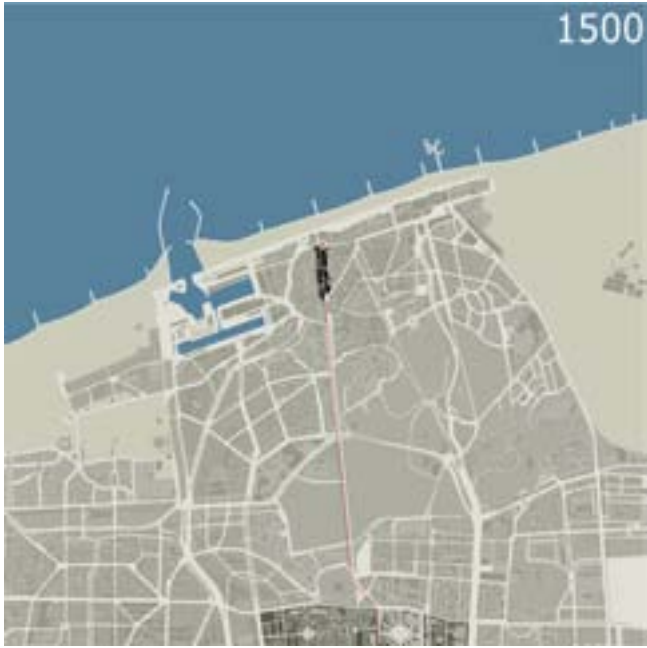
2. Huidige situatie

2.1 Ontwikkeling Scheveningen Dorp

Scheveningen is als vissersdorp rond 1280 ontstaan. De Scheveningseweg verbindt in 1665 Dorp met de Hofstad. Dit is het begin van een bloeiperiode van Dorp. De aanleg van het kanaal aan de Badhuisgade en een tramlijn over de Badhuisstraat naar Bad verbeteren de verbindingen naar Dorp. Hierop volgt een periode van sloop, herbouw en uitbreiding van het oude dorp rond het begin van de vorige eeuw. Een klein deel van de oorspronkelijke bebouwing met eenvoudige visserhuisjes, hofjes en bedrijven blijft over.

De driedeling Haven, Dorp en Bad ontstaat met de aanleg van de havens vanaf 1904. Dorp is intussen door de aanleg van omliggende stadswijken onderdeel geworden van Den Haag. Met de aanleg van de Jurriaan Kokstraat, een doorbraak van Berlage, en latere toevoegingen is steeds minder van het oorspronkelijke Dorp herkenbaar.

De historisch economische drager van Dorp, de visserij, is van steeds minder van belang voor de huidige bewoners en bezoekers. De visserij heeft een plek in de Haven en Dorp is getransformeerd tot woongebied. De (groeiende) werkgelegenheid is vooral te vinden in de Haven, in Bad en langs de Boulevard, met name op het gebied van recreatie en toerisme. De ligging in de lufte van de dynamische Haven en bruisend Bad bevestigt het rustige karakter van Dorp. Daar waar je even op adem kunt komen.

2.2 Stedenbouwkundige structuur

Scheveningen Dorp heeft een compacte structuur en is een kleinschalig, rustig cultuurhistorisch gebied. Door saneringen is nog slechts een klein deel van de oorspronkelijke authentieke bebouwing en inrichting over. Een belangrijk deel van de woningbouw stamt uit de jaren dertig. Een groot deel van Scheveningen Dorp en de directe omgeving is gemeentelijk beschermd stadsgezicht. De Keizerstraat is de centrale winkelstraat die het dorp verdeelt in een westzijde en oostzijde. Het dorp ligt aan het eind van de lange lijn vanuit de stad tot achter de boulevard. Het dorp wordt omarmd door twee ecologische zones: de zone waar nu tramlijn 11 rijdt en de groene zone die vanaf de Scheveningse Bosjes aankomt op de oude binnenhaven aan de Badhuisgade.

De stedenbouwkundige structuur heeft als ruggengraat de Keizerstraat. De Keizerstraat is duidelijk herkenbaar en loopt qua karakter ongeveer door tot aan de Prins Willemstraat. De bebouwing in Dorp-West is voor een groot deel gesaneerd en heeft door de grootschaligheid van de ingreep een sterke onderlinge samenhang gekregen. De rand langs de Jacob Pronkstraat is duidelijk te herkennen als dorpsrand. Dorp-Oost heeft nog het oude karakter met haaks op elkaar lopende straten waar de doorbraak met de Jurriaan Kokstraat diagonaal doorheen loopt. De Badhuisstraat hoort hier aan beide zijden echt bij. Hierdoor is op deze plek geen echte dorpsrand zichtbaar. Achter de Badhuisstraat ligt eveneens een gebied dat door een sanering een heel ander karakter heeft gekregen.

Dorp ligt niet direct aan de Boulevard, maar wordt daarvan gescheiden door de bebouwing aan de zeekant met het Seinpostduin. Deze strook wordt gekenmerkt door een gemengd stedenbouwkundig en architectonisch karakter.

Stedenbouwkundige structuur

Op de kaart is het gebied met beschermd stadsgezicht aangegeven. Tevens is aangegeven welke delen van Dorp een specifieke waarde vertegenwoordigen. De diversiteit en kwaliteit van de verschillende gebieden in Dorp zijn van invloed op de mate van bescherming in de toekomstige ontwikkeling. De benoemde waarde, bijvoorbeeld in de vorm van beschermd stadsgezicht, kan de basis zijn voor een versterking van het gebied. Tegelijkertijd kan de bescherming ook beperkend werken bij aanpassingen met een duurzaam toekomstperspectief. Een voorbeeld hiervan is de doorbraak met de Jurriaan Kokstraat. Deze straat is in de stijl van de Nieuwe Haagse School bebouwd met de drielaags portiekbouw in kenmerkende lange stroken, die op de hoeken een accent hebben gekregen. Toch lijkt de straat het Dorp op te delen. Het vinden van een balans tussen het behoud van het waardevolle en het creëren van ruimte voor de toekomst is van belang voor de verbeteringsvoorstellen.

In het beschermd stadsgezicht benoemde waardevolle elementen

2.3 Wat gebeurt er al in Dorp?

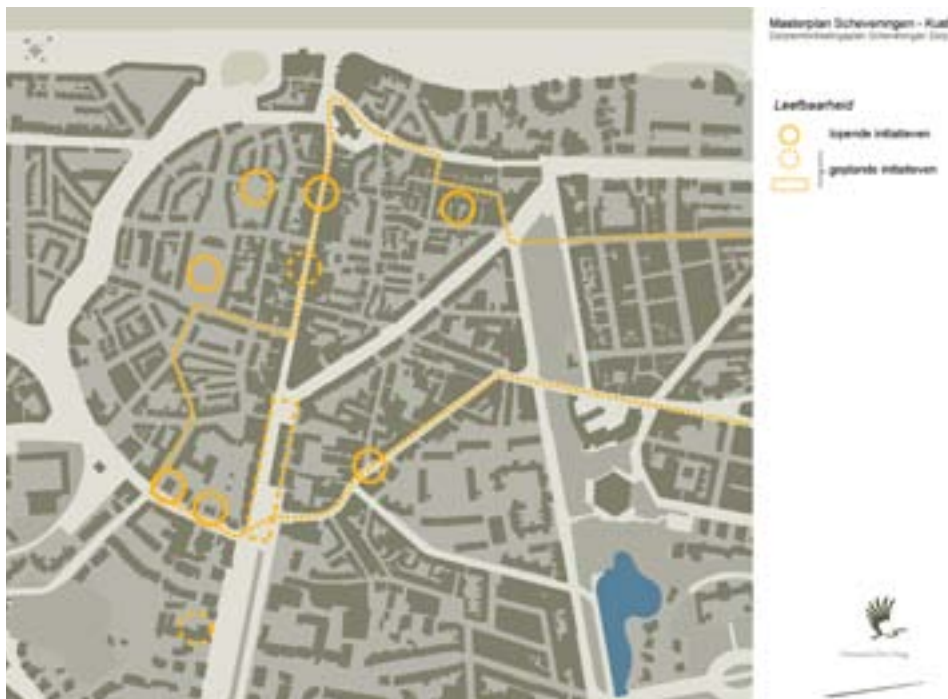
In Scheveningen Dorp is de laatste jaren al veel geïnvesteerd in wijkconomie en leefbaarheid. Op het gebied van *leefbaarheid* zijn deze investeringen met name gericht op zorg & cultuur en beheeraspecten. De activiteiten richten zich vooral op het oude dorp. Gezien de lopende activiteiten is er geen aanleiding om een apart leefbaarheidsprogramma voor Dorp op te zetten. Wel is het belangrijk om de ingezette initiatieven door te zetten en fysiek te ondersteunen door een goede bereikbaarheid en kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte. Belangrijke nieuwe functies, waarbij aandacht moet zijn voor clustering, zijn een Centrum voor Jeugd en Gezin, een Centrum voor gezondheid en maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen voor ouderenzorg gekoppeld aan het te vernieuwen verzorgingshuis Uiterjoon.

Om de *economie* in Dorp te stimuleren is ook al een aantal stappen gezet. De Keizerstraat is heringericht en er wordt gewerkt aan het tegengaan van leegstand. Aandacht voor het schoonhouden van de straat en het vullen van lege etalages moet bijdragen aan een prettig winkelklimaat.

Ondanks alle inspanningen is er blijvend sprake van leegstand. Dit is voornamelijk het geval in het deel van de Keizerstraat tussen de Jan Kostenstraat en de Jacob Pronkstraat. Ook in de Badhuisstraat is sprake van leegstand. De Prins Willemstraat is in ontwikkeling en wordt steeds meer een winkelstraat. Vooral het blok tussen de Prins Willemstraat en de Hoge Prins Willemstraat draagt in positieve zin bij aan de prettige sfeer.

Binnenkort gaat de herinrichting van het deel van de Keizerstraat vanaf de Kolenwagenslag tot en met het Prins Willemplein van start. In het Boulevardplan is opgenomen dat de inrichting van de openbare ruimte vanaf de Boulevard doorloopt tot aan de Kalhuisplaats.

Leefbaarheid: Overzicht van aanwezige functies en geplande initiatieven

Economie: Overzicht winkel en horeca concentraties in Dorp

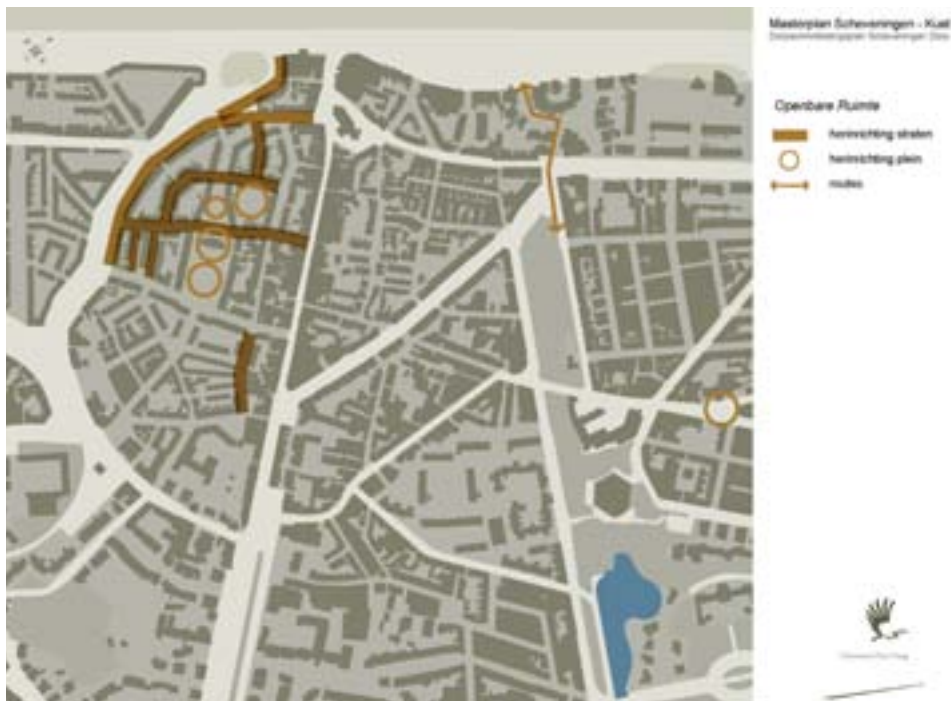

In de *openbare ruimte* lopen ook al enige activiteiten. Na de herinrichting van de Keizerstraat zal een flink aantal straten in Dorp-West worden heringericht (na aanleg van nieuwe riolering). Het Dr. De Visserplein is geheel heringericht en er wordt gewerkt aan een aanpassing van het driehoekige deel van het plein. Bewoners hebben een initiatief genomen om voor de groenstrook aan de Badhuiskade een voorstel te maken om de nieuw te bouwen ondergronds parkeergarage. In februari 2009 zal betaald parkeren worden ingevoerd in Dorp-Oost.

2.4 Sfeerbeelden

Openbare ruimte: Voorgenomen herinrichtingen

3. Analyses en opgaven

3.1 Inleiding

Scheveningen Dorp is kleinschalig en heeft een authentieke en rustieke uitstraling. De inrichting van Dorp past bij het authentieke karakter van dit deel van Scheveningen. Dit cultuurhistorische karakter wordt gekoesterd en de woningen die zijn vernieuwd passen in die dorps stijl. De Keizerstraat is een aantrekkelijke winkelpromenade, waar behalve de Scheveningers ook bezoekers graag komen. Er is hier plaats voor wijkgerichte voorzieningen en voor kleinschalige, bijzondere concepten voor detailhandel en horeca.

Bij het opstellen van de plannen voor Dorp moet het verband tussen de ontwerpogpave en de lopende ontwikkelingen scherp in het oog gehouden worden. De fysieke ingrepen moeten alle bestaande ontwikkelingen ondersteunen en stimuleren. De uitgangspunten bij de ontwikkeling van Dorp zijn opgenomen in de Nota van Uitgangspunten (zie Bijlage 1).

3.2 Toekomstvisie

Scheveningen Dorp is in 2020 een prettige plaats om te wonen, door verbeteringen en meer samenhang in de openbare ruimte, zowel in ruimtelijke als in functionele zin. Dorp heeft een goed lopend hart met detailhandel, dienstverlening en horeca in de Keizerstraat. Een toekomst waar wonen prettig is door de relatieve rust en de goede voorzieningen. Een toekomst waar de historie zichtbaar en beleefbaar is tussen de dynamiek van Haven, Bad en strand. Een gekoesterde parel aan zee.

Het opwaarderen van de Prins Willemstraat tot een nieuw dorpsplein is een echte toevoeging voor het succes van de Keizerstraat. Het is een plek waar bewoners en bezoekers lekker een kop koffie drinken of een hapje eten in de zon. Het is een plek waar bezoekers hun auto parkeren (in een ondergrondse parkeergarage) om het dorp te bezoeken en bewoners hun weg vervolgen naar huis. Verbetering van het openbaar vervoer maakt het mogelijk om verkeersoverlast te

verminderen en Dorp te verbinden met Haven, Bad en het centrum van Den Haag.

De urgentie voor vernieuwing in Dorp ligt vooral in het feit dat optimaal geprofiteerd kan worden van de ontwikkeling van Scheveningen. De museale kwaliteit van Dorp moet geen reden zijn voor stilstand of herbeleving van wat geweest is. De historie heeft Dorp herkenbaar gemaakt en karakter gegeven. Dat is de basis voor een nieuwe toekomst. Behoud door ontwikkeling, luidt het motto!

3.3 Detailhandel, dienstverlening en horeca

De huidige winkelgebieden (Keizerstraat, Prins Willemstraat en de Badhuisstraat) hebben een impuls nodig. De potentie voor verandering is het meest aanwezig op het Prins Willemplein/Prins Willemstraat. Het op deze plek organiseren van een publiekstrekker en parkeergelegenheid zal een positieve impuls geven aan de Keizerstraat. Aandachtspunt hierbij is de oversteekbaarheid van het Prins Willemplein naar de Keizerstraat. Feitelijk is de omslag op en in de omgeving van het Prins Willemplein/straat al ingezet door nieuwe detailhandel in de straat, de aanwezigheid van horeca en dienstverlening (o.a. stadsdeelkantoor en bibliotheek) en cultuur- en theaterfuncties in de Duinstraat. Een impuls op deze plek draagt ook bij aan de invulling van het concept Lijnen-Pleinen-Sferen uit de Nota van Uitgangspunten.

Een impuls op het Prins Willemplein/-straat verlengt de Keizerstraat als winkelstraat richting de Scheveningseweg. Dit past bij het idee van de Keizerstraat als winkelhart voor Dorp, en voor bezoekers die gericht naar Dorp komen. Een verschuiving van de winkelstraat heeft gevolgen voor de zeezijde van de Keizerstraat. Hier zijn verschillende mogelijkheden voor verbetering. Een eerste mogelijkheid is het toevoegen van een trekker in dat deel van de straat waardoor de winkelstraat wordt verlengd. De kwetsbaarheid hierbij is het gebrek aan parkeergelegenheid aan de zeezijde van de Keizerstraat. Een tweede optie is een betere functioneel economische relatie met de Boulevard. Functioneel moeten de detailhandel en daghoreca dan helemaal aansluiten op de toeristen op de Boulevard.

De Badhuisstraat is een winkelstraat met specialiteitenwinkels, waar ruimte is voor nieuwe initiatieven. De straat is gericht op mensen uit Dorp, die de straat en de winkels kennen of bezoekers die een specifieke winkel zoeken. Deze straat heeft hierbij zijn eigen dynamiek en waarde voor Dorp. De keuze voor een verkeersmodel kan flinke invloed hebben op het gebruik van de straat voor het autoverkeer en daardoor ook voor de straat als winkelstraat.

Winkelgebieden en aandachtslocaties

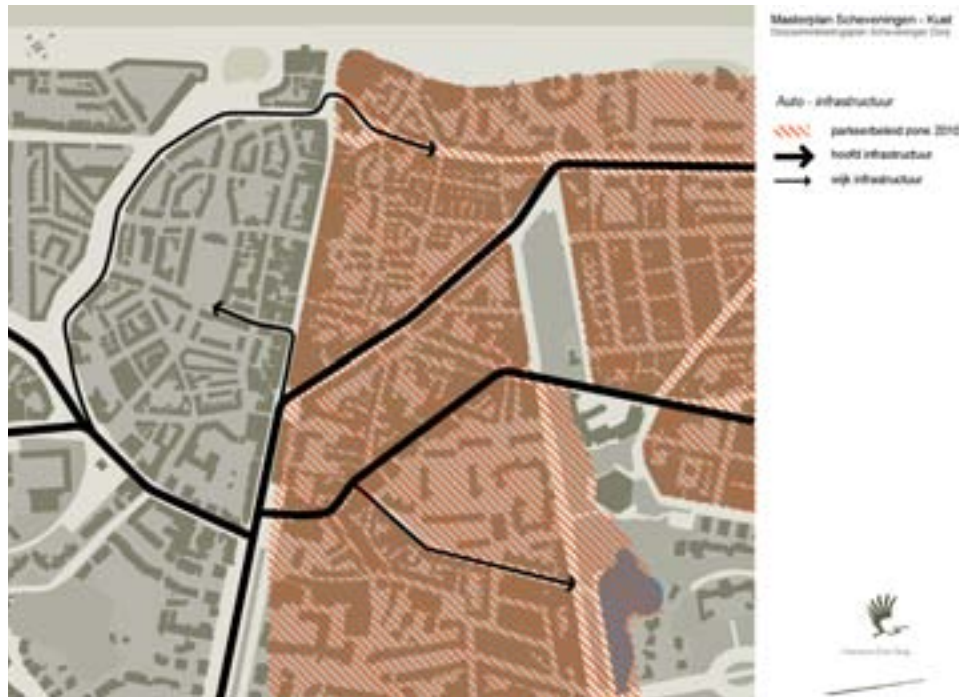

3.4 Verkeer en parkeren

De werkgroep Verkeer & Ruimte stelt een analyse op van de huidige en toekomstige knelpunten in de verkeersontsluiting van Scheveningen. Duidelijk is dat er een keuze gemaakt moet worden hoe Haven, Dorp en Bad ontsloten gaan worden. Er is een initiatief voor de bouw van een parkeergarage aan de kop van de Badhuisgade voor bezoekers en bewoners. Gekoppeld aan het concept van de ontsluiting van Dorp is er potentie voor een parkeergarage aan het eind van de Scheveningseweg onder het nieuwe Prins Willemplein / Prins Willemstraat.

Voorafgaand aan de invoering van betaald parkeren hebben analyses plaatsgevonden en zijn er studies uitgevoerd. Betaald parkeren wordt per februari 2009 ingevoerd in Dorp-Oost. De parkeerdruk in Oud-Scheveningen is hoog. Invoering van betaald parkeren daar kan alleen als dat gepaard gaat met de realisatie van meer parkeervoorzieningen voor bewoners. Na invoering van het betaald parkeren zal een evaluatie plaatsvinden om de effecten in de omliggende buurten in beeld te brengen.

Verkeersontsluiting en invoering betaald parkeren vanaf 2009

Opgave verkeersontsluiting en parkeren voor Dorp

De tram en RandstadRail ontsluiten Scheveningen met het centrum van Den Haag. De bus zorgt voor de verbinding tussen Haven, Dorp en Bad. De invoering van RandstadRail op lijn 1 en de keuze voor één van de opties uit het Ruimtelijk Verkeersplan bepalen de inpassingsopgave voor de Jurriaan Kokstraat. Bij de aansluiting op de kop van de groene zone langs de Badhuiskade moet dan ook gekeken worden naar de beperkt beschikbare ruimte en de mogelijkheden voor één halte (in plaats van de huidige gesplitste halte). De keuze voor één van de opties uit het Ruimtelijk Verkeersplan heeft verregaande gevolgen voor de oplossingen voor het Prins Willemplein/straat. Onderdelen daarbij zijn: vrij liggende trambaan, samenvoegen haltes, routing autoverkeer.

Openbaar vervoer- bus & tram

Openbaar vervoer – tram + RR

3.5 De ruimtelijke opgave

Bij de formulering van de ruimtelijke opgaven voor Scheveningen Dorp spelen de volgende overkoepelende opgaven in het masterplan:

- Het definiëren van de dorpskwaliteit (historie en toekomst)
- Het benoemen van de "nieuwe" ruimtelijke dorpsbegrenzing
- Het invullen van verkeersverbindingen op stedelijk niveau met behoud verblijfskwaliteit en ecologische waarde door:

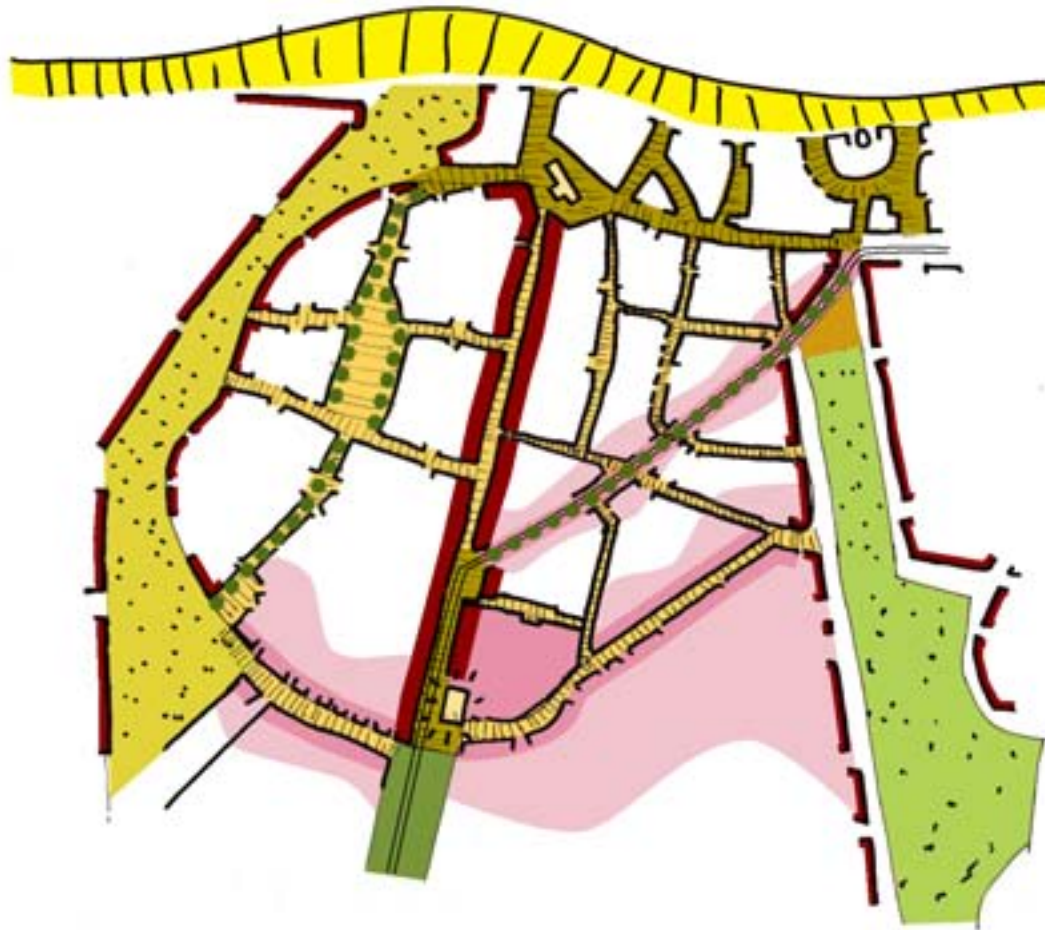
Versterking van de verbinding van Dorp met de nieuwe boulevard;

Uitwerking van het concept Lijnen–Pleinen–Sferen;

Versterking van de ecologische zone en het toevoegen van recreatieve waarde als verbindingzone.

Deze overkoepelende opgaven leiden tot de volgende deelopgaven:

1. Het versterken van de ruimtelijke relaties van Dorp met de nieuwe boulevard. Dorp ligt gescheiden van de zee door de bebouwing van de eerste linie. De kwaliteitsslag die wordt gemaakt met de aanleg van de nieuwe boulevard zou doorgezet kunnen worden tot de Wassenaarsestraat.
2. De aanleg van een parkeergarage op de Badhuiskade is aanleiding om ook de openbare ruimte op en in de directe omgeving te versterken en meer allure te geven. Hierdoor ontstaat de kans om een recreatieve route naar Seinpostduin en de zee te maken.
3. Doordat Dorp in de loop der jaren is opgenomen in het stedelijk weefsel van de stad zijn de randen vervaagd. Om Dorp meer ruimtelijke samenhang te geven en herkenbaar te maken in het stedelijk weefsel dienen deze randen zowel functioneel als ruimtelijk opnieuw gedefinieerd te worden.
4. Dorp is aan de westzijde duidelijk herkenbaar door de Jacob Pronkstraat en de begeleiding daarvan door de lijn 11 zone. Hier wordt onderzocht of een duinlint park mogelijk de ruimtelijke kwaliteit van deze rand kan versterken.
5. Het ontwikkelen van een nieuw dorpsplein op de locatie Prins Willemplein/Prins Willemstraat. Deze plek biedt een ruimtelijke en functionele toevoeging aan Dorp en daarmee een invulling aan het concept Lijnen-Pleinen-Sferen. Tevens is het een schakel in de verkeersontsluiting. Het vormt daarmee de nieuwe kop op de Keizerstraat.
6. Een van de opties van het nieuwe verkeerscirculatieplan (loskoppeling van Haven, Dorp en Bad voor het doorgaande autoverkeer) biedt kansen om Dorp vrij te maken van het doorgaande autoverkeer en meer ruimte voor een aangenaam verblijf te bieden. Hierdoor kunnen de verschillende delen van Dorp opnieuw aanhelen. De keuze voor een van de modellen in het Ruimtelijke Verkeersplan moet nog gemaakt worden.

① VERBINDEN
DORP-OND → ZFG

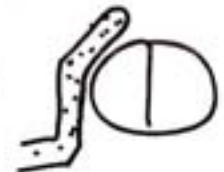
② ALLERFACHVIERKANT
VERSTERKEN

③ LEVBODIGE STRAAT

④ DUINPARK
DORP-NEUW
VERSTERKT RAND

⑤ 2 DELEN
LYDEN.

⑥ AANHELEN
VO DELEN.

4 Strategie en haalbaarheid

4.1 Waar zetten we op in

De sectorale opgaven leiden tot de volgende integrale opgaven waar, in het masterplan, een voorstel voor gedaan zal worden:

1. Jurriaan Kokstraat: een functionele verbinding van beide dorpsdelen en het inpassen van de ruimtelijke aanpassingen als gevolg van de upgrading naar Randstadrailniveau en de nieuwe verkeersontsluiting.
2. De oostelijke dorpsrand: is ruimtelijk slecht zichtbaar. De verbinding van de beide dorpsdelen wordt versterkt door de vormgeving van de dorpsrand. Deze dorpsrand heeft ook een functie in de verkeersafwikkeling. De Badhuisstraat is nu een rand van het oude dorp, hoewel beide 'gevelwanden' bij dorp horen qua structuur. Welke rol de Badhuisstraat als winkelgebied in de toekomst heeft, is sterk afhankelijk van hoe de verbinding is met de verkeersstructuur en als voorziening voor de directe omgeving. Het dorp is aan de westzijde duidelijk herkenbaar door de Jacob Pronkstraat en de begeleiding daarvan door de lijn 11 zone.
3. Dorpsplein: de combinatie van het Prins Willem plein en de Prins Willemstraat wordt een nieuw "Dorpsplein". Deze plek geeft betekenis aan het concept lijnen-pleinen-sferen door een ruimtelijke en functionele toevoeging en is een schakel in de verkeersontsluiting.

Deze drie opgaven in Scheveningen Dorp richten zich op het ondersteunen en faciliteren van ontwikkelingen op het gebied van de leefbaarheid en de detailhandel en dienstverlening. De ontwikkelingsmogelijkheden worden sterk beïnvloed door de keuze voor de verkeersafwikkeling rondom Dorp. Hierna wordt verder ingegaan op de ruimtelijke en programmatische opgaven en de gemeentelijke inzet om tot ontwikkeling van de opgaven te komen.

Jurriaan Kokstraat

Deze doorbraak ondergaat met de realisatie van lijn 1 op Randstadrailniveau en de nieuwe verkeersontsluiting van Scheveningen een functionele wijziging. Dit is een kans om de inrichting van de openbare ruimte zo aan te pakken dat kan worden bijgedragen aan het functioneel verbinden van de dorpsdelen. Gezien de grote hoeveelheid particulier bezit is dit een plan waarbij de herinrichting van de openbare ruimte de start kan geven voor de gefaseerde kwaliteitsverbetering van de straat en het vastgoed. Projecten zoals de parkeergarage aan de Badhuiskade, kunnen een voorbeeld zijn voor de toekomstige kwaliteit. Er is een spanningsveld door de waarde die het beschermd stadsgezicht toekent aan de doorbraak in ruimtelijke zin en het streven naar verbinding.

Prins Willemplein / Prins Willemstraat

Het nieuwe dorpsplein is voor bezoekers de entree naar het Dorp. Een plek om de auto te parkeren of uit de tram of bus te stappen en af te spreken. Voor bewoners van Dorp en de directe omgeving is het dorpsplein een centrale plek voor voorzieningen en dienstverlening (o.a. stadsdeelkantoor en gezondheidszorg) en een aanvulling op de detailhandel in de Keizerstraat. Dit plein ligt op loopafstand en maakt het mogelijk activiteiten buitenshuis te combineren. De doelgroep zijn de bewoners en bezoekers, van jong tot oud. Bezoekers van ver weg, maar ook van elders uit Den Haag. De ruimtelijke kwaliteit van het plein moet gedragen worden door de herontwikkellocaties op en aan het plein. Aanpassingen ten behoeve van verkeer worden afzonderlijk gefinancierd. Aandachtspunten zijn de technische en financiële haalbaarheid van bijvoorbeeld een ondergrondse parkeergarage en de fasering van de bouwplannen door de versnipperde eigendomssituatie.

Keizerstraat

De gemeente heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de verbetering van de Keizerstraat. De verbeteringen moeten ook in de toekomst hun waarde behouden. Met de ontwikkelingen op het Prins Willemplein/Prins Willemstraat is er een stevige impuls mogelijk. Een impuls op deze plek hangt samen met de mogelijkheden voor ontwikkeling van de verbinding aan de Boulevard. Globaal zijn hier twee scenario's mogelijk;

- 1) Een winkelstraat met een nieuwe trekker op het nieuwe dorpsplein, waardoor de winkelstraat opschuift richting de Scheveningseweg of
- 2) De impuls op het plein beperken en concentreren op kleinere ingrepen in de Keizerstraat. Deze twee scenario's worden verder onderzocht en uitgewerkt.

Badhuisstraat

De verbinding van de verschillende dorpsdelen gaat samen met de ruimtelijke en functionele vormgeving van de oostelijke dorpsrand. Als de Badhuisstraat onderdeel wordt van de nieuwe dorpsrand en een verandering ondergaat door aanpassing van de verkeersrouting heeft dat gevolgen voor de toekomst van de Badhuisstraat als winkelstraat. Er is gekozen voor stimulering van de detailhandel in de Keizerstraat boven de Badhuisstraat. De effecten hiervan voor de Badhuisstraat moeten nader in beeld worden gebracht.

Leefbaarheid en beheer

Al eerder is leefbaarheid genoemd en de activiteiten die zijn ingezet om het beheer van Scheveningen Dorp mogelijk te maken. Het beheer wordt mogelijk gemaakt door materiaalkeuze bij de uitvoering van projecten, het beschikbaar zijn van beheerbudget en het beïnvloeden van het gebruik van de stad. Bij de uitwerking van de opgaven moet hier aandacht voor zijn.

5 Vervolgfase

'een moment voor terugblik'

5.1 Discussienota

De discussienota maakt onderscheid tussen keuzen die voortvloeien uit gemeentelijk beleid en de toelichting op de gemeentelijke visie. We blijven als stad ontwikkelen en daar hoort een ontwikkeling van Scheveningen Dorp ook bij. De focus van de ontwikkeling is vastgelegd in de Nota van Uitgangspunten. Wel blijft er voldoende over om met andere belanghebbenden van gedachten te wisselen. We reflecteren op hetgeen we hebben neergezet als visie voor het deelgebied en de uitwerking die we voor ogen hebben in het masterplan. Hier zijn kritische vragen op zijn plaats die de visie helpen scherpstellen.

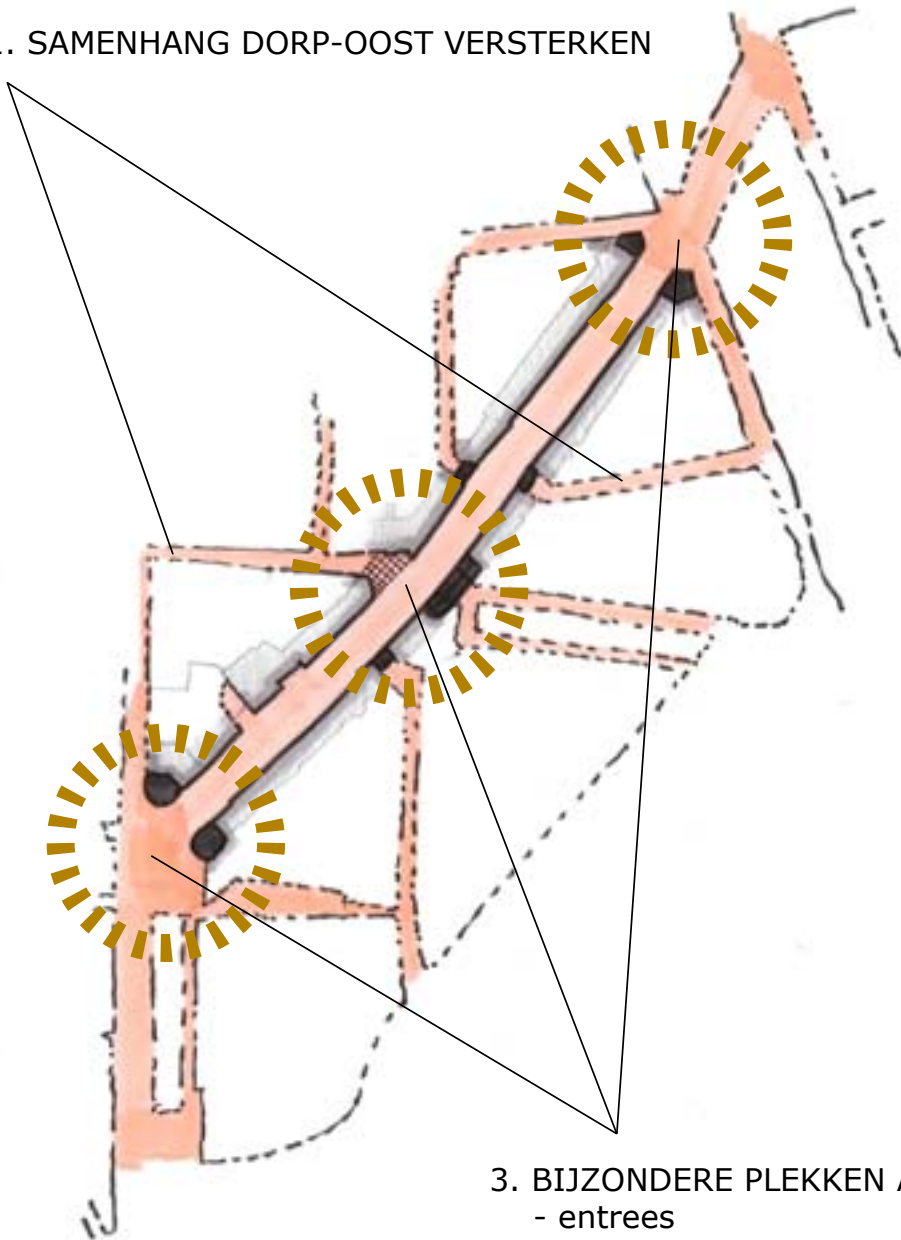
Uit het eerste onderzoek zijn ontwerpopgaven geformuleerd waarover de gemeente samenspraak wil hebben met belanghebbenden. De gemeente rekent op een waardevolle inbreng van bewoners en bezoekers van Scheveningen Dorp over de volgende drie discussieonderwerpen:

- Jurriaan Kokstraat > wordt de scheiding van beide dorpsdelen ook zo beleefd? En welke kansen biedt een autoluwe Jurriaan Kokstraat voor beide dorpsdelen?
- Een nieuw Dorpsplein > hoge ambities voor een nu al intensief gebruikte ruimte. Wat is reëel en waar is vanuit de gebruikers behoefte aan qua ruimte en functies.
- Vitalisering wijk economie > De leegstand in het winkelhart is een structureel probleem. Voor vitalisering zijn in hoofdlijn twee scenario's mogelijk: a.) concentratie op de Keizerstraat of b.) impuls door programma op het nieuwe dorpsplein. De twee scenario's worden verder onderzocht.

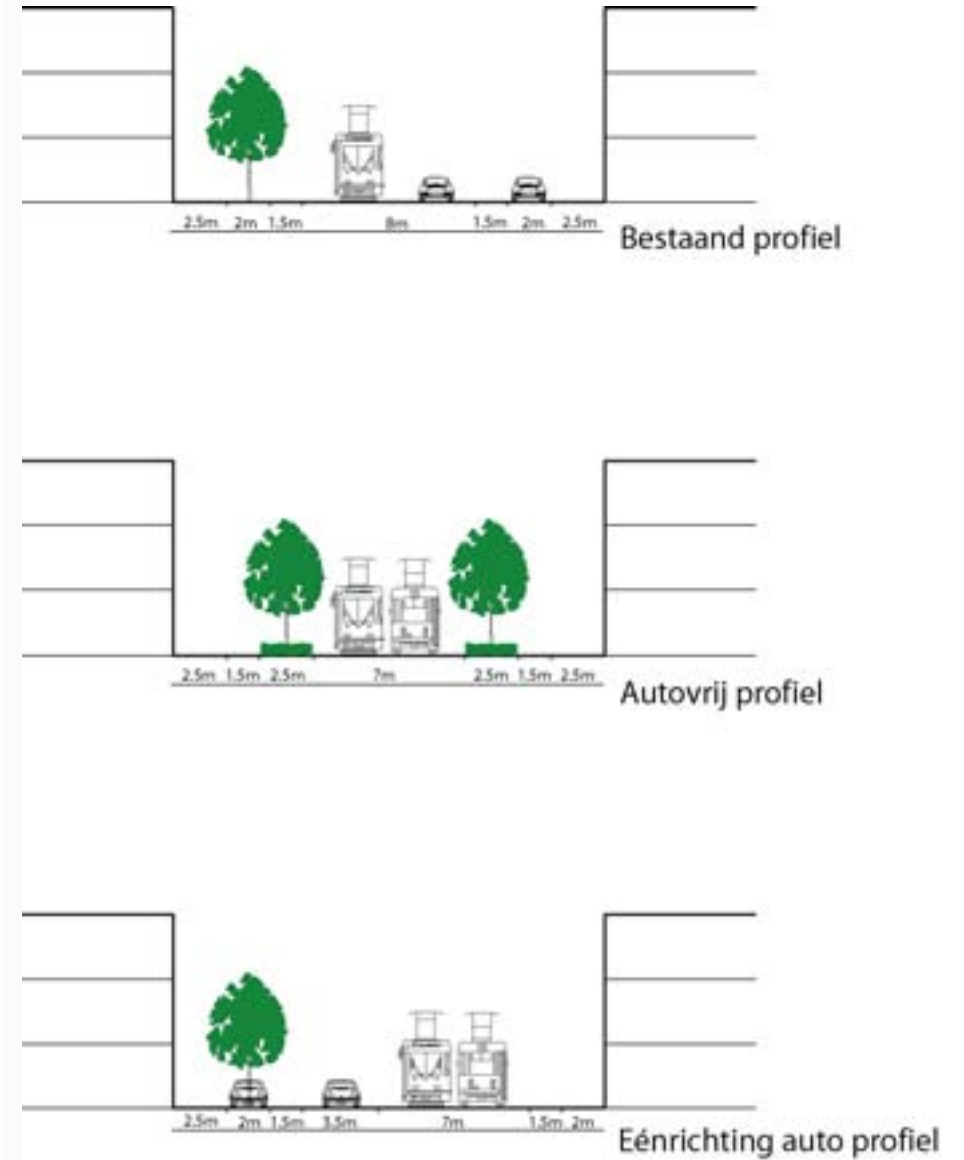
Deze onderwerpen zijn opgenomen in de discussienota, die de basis vormt voor de samenspraak voor Scheveningen-Kust.

Opgave Jurriaan Kokstraat

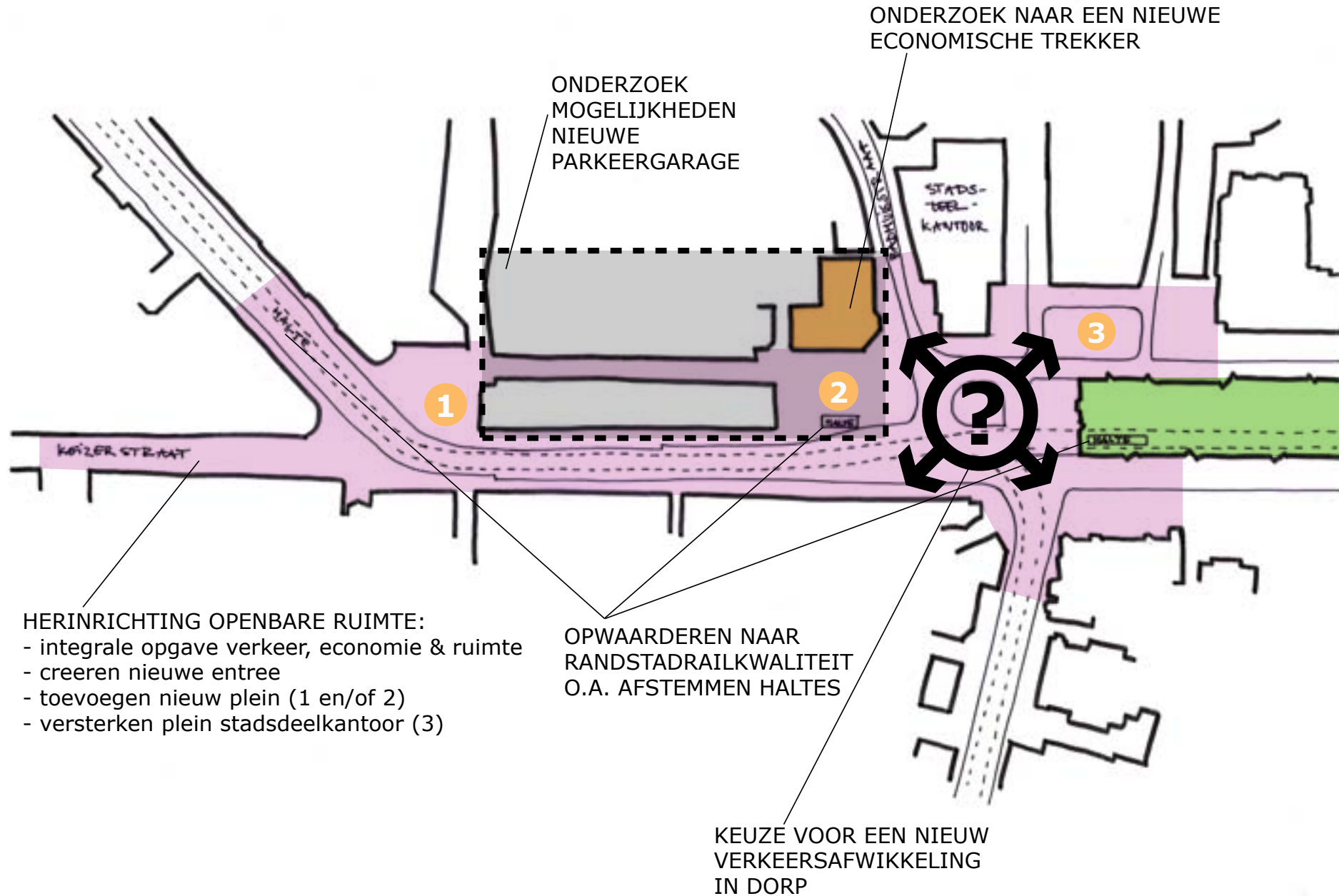
1. SAMENHANG DORP-OOST VERSTERKEN

3. BIJZONDERE PLEKKEN ACCENTUEREN:
- entrees
 - pleintje

ONDERZOEKSOPGAVE TOEKOMSTIG PRINS WILLEMPLEIN

Scenario's wijkeconomie

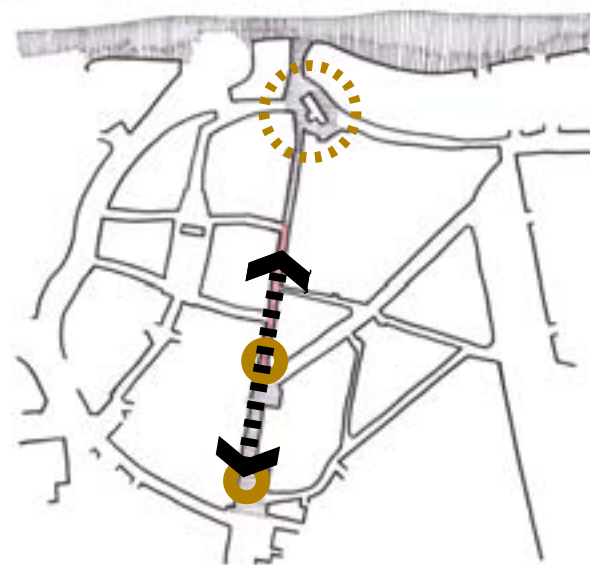
KALHUISPLAATS

OPWAARDEREN KALHUISPLAATS HEEFT DE LEEGSTAND AAN HET EINDE VAN DE KEIZERSTRAAT (NOG) NIET KUNNEN VOORKOMEN

A. TOEVOEGEN TREKKER TUSSEN AH EN KALHUISPLAATS

B. TOEVOEGEN TREKKER AAN HET NIEUWE PRINS WILLEMPLEIN

Bijlage 1 Nota van uitgangspunten – selectie Dorp

Dorp in 2020

Scheveningen Dorp heeft een authentieke en rustieke uitstraling. Het gebied kan worden gekenmerkt als kleinschalig en cultuurhistorisch. Dorp is herkenbaar aan de inrichting van de openbare ruimte, passend bij het authentieke karakter van dit deel van Scheveningen. Het cultuurhistorische karakter wordt gekoesterd en de woningen die zijn vernieuwd passen in die dorpsse stijl. De Keizerstraat is een aantrekkelijke winkelpromenade waar behalve de Scheveningers ook de bezoekers graag komen. Er is hier plaats voor wijkgerichte voorzieningen en voor kleinschalige bijzondere concepten voor detailhandel en horeca. Bewoners en bezoekers ontmoeten elkaar hier op het 'dorpsplein' of komen elkaar tegen in de gezellige Keizerstraat.

De uitgangspunten richten zich op de volgende zaken:

Economie:

Een bruisende Keizerstraat met een functionele verbinding met de boulevard door een invulling met nieuwe horecafuncties op de Kalhuisplaats en een "special interest" hotel. De koppeling tussen de Keizerstraat en de lange lijn met Den Haag (Scheveningseweg) wordt gemaakt door het Prins Willemplein/straat met nieuwe detailhandel en wijkvoorzieningen. Dorp versterkt zich als toeristische trekpleister door een verbeterde aansluiting op de Boulevard en de stad en de toevoeging van bijvoorbeeld een toeristische wandelroute.

Verkeer en parkeren:

De verkeersvarianten voor de verkeersontsluiting van Scheveningen Kust hebben veel impact op de verkeersintensiteit door en rond Dorp. Het kruispunt Duinstraat - Scheveningseweg is een van de grote knelpunten van het verkeerssysteem. Deze belangrijke schakel, voor zowel autoverkeer als openbaar vervoer, moet verbeterd worden, waarbij de schaarse ruimte noodzaakt tot het maken van keuzes. De parkeeroverlast wordt verminderd door de invoering van betaald parkeren en het toevoegen van parkeervoorzieningen voor bewoners en bezoekers.

Ruimtelijk opbouw:

De uitwerking van het ruimtelijk concept lijnen-plein-sferen (zie kaart) geeft op het Prins Willemplein/straat de mogelijkheid voor het optimaal benutten van de historische lange lijn (Scheveningseweg) met het karakteristieke Dorp. De verkeersluwe schakel wordt versterkt met diverse functies en is de entree naar de Keizerstraat. De inrichting (Hofstadkwaliteit) sluit aan op de herinrichting in heel Dorp (Residentiekwaliteit).

Wonen:

Dorp is een prettig woongebied, waar op passend schaalniveau vernieuwing mogelijk is. In dorp wordt geen toevoeging van het aantal woningen voorzien.

Landschap en natuur:

De bestaande ecologische structuur langs de badhuiskade wordt versterkt en als recreatieve route (wandelen, fietsen) doorgetrokken tot de boulevard.

De voornaamste opgave is het formuleren van de ontwerpgegevens en het verband tussen de ontwerpgegevens en de lopende ontwikkelingen op het gebied van wijk economie en leefbaarheid. De fysieke ingrepen moeten deze ontwikkelingen ondersteunen en stimuleren.

Selectie uit de Nota van Uitgangspunten met betrekking tot Dorp:

Uitgangspunten Scheveningen Dorp:

- Opstellen van een herinrichtingsplan voor heel Dorp, dat gefaseerd en gekoppeld aan andere werkzaamheden wordt uitgevoerd.
- Onderzoeken of realisering van een nieuw dorpsplein ter hoogte van het Prins Willemplein/Prins Willemstraat mogelijk is, met daaronder een parkeergarage voor bewoners en bezoekers.
- Voorrang geven aan ontwikkeling van de detailhandel in de Keizerstraat boven de Badhuisstraat en streven naar een supermarkt op het nieuwe plein.
- Ontwikkelen van nieuwe (horeca-) functies aan de Kalhuisplaats en omgeving, om de relatie tussen de Keizerstraat en de Boulevard te verbeteren.
- Ruimte scheppen in de Keizerstraat voor "special interest"-hotels (design/boetiek/budget) en kindervoorzieningen.
- Onderzoeken hoe wijkvoorzieningen kunnen worden gerealiseerd en welke geschikt zijn voor situering rondom het dorpsplein.
- Onderzoeken of een cultuurhistorische wandelroute door Dorp kan bijdrage aan het toeristisch product.

Ook van toepassing op Dorp:

- Optimaal gebruik maken van de lange historische ontsluitingslijnen. Deze lijnen bij herinrichting een uitstraling geven die hoort bij de sfeer van het betreffende gebied.
- Elke lijn laten eindigen op een plein met verschillende functies.
- In de groenblauwe linten ruimte bieden voor recreatieve elementen en voor recreatieve routes (wandelen, fietsen, varen)
- Versterken van de samenhang en kwaliteit van het openbaar gebied. Voor de belangrijke locaties en lijnen uitgaan van Hofstadkwaliteit (en incidenteel maatwerk), voor de overige delen van de openbare ruimte van Residentiekwaliteit.
- De pleinen en hun directe omgeving worden verkeerssluw gehouden door het bezoekersverkeer naar parkeergarages af te leiden.

- Versterken van de groen- en ecologische structuren.
- Mogelijkheden onderzoeken van een groenblauwe verbinding van de Scheveningse Bosjes via het Westbroekpark naar de Badhuisgade.
- Uitbreiden van de werkgelegenheid in de dienstverlenende sector.
- Onderzoeken hoe in Scheveningen Dorp wijkvoorzieningen kunnen worden vormgegeven.

Bijlage 2 Nadere toelichting lopende initiatieven

LEEFBAARHEID

Wat al is geïnitieerd of in uitvoering is:

- *Het buurtinterventieteam in dorp* (actief in het gebied Zeilstraat-Ankerstraat)
Er is in de buurt geen veiligheidsprobleem, het buurtinterventieteam is gericht op ondersteuning van de bewoners en sociale controle. De wijkagent stuurt dit team aan, dat de bewoners zelf hebben opgericht. Deze teams en de ondersteuning daar komen voort uit het collegebesluit 'beleidskader burgerinitiatieven veiligheid 2007-2009 van 3 oktober 2006 (RIS 140756).
- *Schoonhouden van de straat*
In Scheveningen zijn diverse teams bezig met het schoonhouden van de openbare ruimte, waaronder het poetsteam, de buurtbeheerbedrijven en de productgroep vegen van de Dienst Stadsbeheer. Ondernemers uit de Keizerstraat nemen ook initiatief bij vervuiling.
- *Haags Hopje*
Op het nieuw ingerichte Dr. De Visserplein is een Haags Hopje geplaatst. Dit werkt goed als voorziening voor de kinderen in Dorp.
- *Speelterrein A. Coenenstraat*
In combinatie met de besluitvorming over de herontwikkeling van de school op het Dr. De Visserplein is ervoor gekozen het terrein aan de A. Coenenstraat te voorzien van speelapparaten. Hiermee is naast het Dr. De Visserplein een speelvoorziening voor de jongere kinderen beschikbaar. Uitwerking van de plannen en uitvoering moet nog plaatsvinden.
- *Sociaal Pension*
Op 10 juli 2007 heeft de raad besloten tot het realiseren van een maatschappelijke opvang voor voormalig dak- en thuislozen in de Duinstraat 19 (rv 139 RIS 156262 BOW/2008.615). De interne verbouwing van het pand is eind 2009 gereed. Voor afstemming is een klankbordgroep opgesteld waarin onder andere Parnassia,

omwonenden en de gemeente zijn vertegenwoordigd.

- *I-shop*
De I-shop is een gratis adviespunt voor vragen over wonen, welzijn, zorg en inkomen, die wordt gerealiseerd in de Keizerstraat. Dit wordt begeleid door Welzijn Scheveningen samen met Respect Zorggroep Scheveningen.
- *Onderzoek hangjongeren*
Nog in 2008 wordt een onderzoek afgerond naar de beleving van de Boulevard. Aansluitend hierop zijn er gedachten om in de zomer een team op te richten, samengesteld uit bewoners uit de verschillende buurten, die toezicht en contact houden met de (hang)jongeren.

Wat nog komen gaat:

- *Prins Willemplein*
Onderdeel van fase 2 van de opwaardering van de Keizerstraat is de aanpak van het Prins Willemplein. Het betreft de herinrichting van de openbare ruimte.
- *Historische wandelroute*
Dit initiatief van Muzee en de Stichting Centrum Scheveningen Dorp is gericht op de waardering voor Scheveningen Dorp als historische kern. De wandelroute kan leiden langs plekken en activiteiten. Dit voorstel kan een relatie krijgen met de herinrichting van de openbare ruimte.

Wat in het kader van het masterplan overwogen moet worden:

- *Uitbreiding van voorziening YMCA.*
Deze vrijwilligersorganisatie heeft een cultuurpodium voor amateurkunst. Zij streven naar uitbreiding van de oefenmogelijkheden en sociaal-culturele activiteiten. Hiervoor is een verbouwing van het pand nodig. Een subsidieverzoek is in 2008 afgewezen. Het betreft echter een waardevolle voorziening voor Scheveningen Dorp.

- *Zorg en levensloopbestendige woningen*
Onderzoek of er naast de ontwikkelingen in Havenkwartier Noord (vervanging Uiterjoon en vervanging Lindoduin) en de voorziening Thuishaven zorgwoningen en Nieuwe haven zorgwoningen behoefte is aan meer verzorgd wonen en voorzieningen. Dit kan in de vorm van levensloopbestendige woningen in combinatie met een goed voorzieningenniveau (bestaand en/of nieuw).
- *Centrum voor Jeugd en Gezin*
Er komt een nieuw centrum voor jeugd en gezin. Dit is een combinatie van de consultatiearts (0-4 jaar), de schoolarts en jeugdzorg (4-16).
- *Centrum voor Gezondheidszorg en Maatschappelijke Dienstverlening*
Er is behoefte aan een dergelijke functie. Dergelijke zorg- en welzijnsfuncties kunnen goed gecombineerd worden met het Centrum voor Jeugd en Gezin.
- *Alcoholverbod / hangjongeren*
Er is een alcoholverbod van toepassing op de boulevard. Er is vanuit het stadsdeel de behoefte het alcoholverbod voor de (hang)jongeren uit te breiden tot Dorp. Dit kan bijdragen aan het terugdingen van de overlast. Voor het echt aanpakken van de overlast is een begeleiding van de jongeren nodig en het ombuigen van hangen in andere activiteiten. Hoe en door wie dit opgepakt kan worden moet nader bekeken worden om tot een plan te komen.
- *Beheerafspraken*
Naast de voorgenomen verbeteringen in de openbare ruimte is het belangrijk om aandacht te hebben voor het schoonhouden van de openbare ruimte. Er is behoefte aan aandacht voor aspecten als onderhoud, bestendigheid en schoonmaak bij de herinrichting en een beheerbudget om de schoonmaak te laten plaatsvinden.

- *Programma voorzieningen*
In aansluiting op de schakelfunctie van het Prins Willemplein / Prins Willemstraat in de huidige en nieuwe stedelijke structuur ook kijken naar de behoefte aan voorzieningen (koppeling met bibliotheek en stadsdeelkantoor).
Verder kan het proces om tot de functionele en ruimtelijke invulling van het Prins Willemplein / Prins Willemstraat ook een kans zijn voor het betrekken van bewoners bij de planontwikkeling.

WIJKECONOMIE

Wat er al is uitgevoerd of geïnitieerd:

- *Herinrichting van de Keizerstraat*
De Keizerstraat wordt een wandelpromenade (afsluiting in venstertijden voor verkeer gedurende 7 zomermaanden per jaar) en deels 30km zone + in aansluiting daarop eenrichtingsverkeer in de Kolenwagenslag en de Nieuwe Laantjes. Hieraan toegevoegd zijn diverse maatregelen zoals; plaatsen fietsbeugels, plantenbakken en verlichting.

Op het gebied van de leefbaarheid wordt gewerkt aan: het schoonhouden van de straat, het verplaatsen van recyclecontainers en het optreden tegen scooters en fietsers op de stoep.

Daarnaast wordt geïnvesteerd in het tegengaan van leegstand en het aantrekkelijk houden van het straatbeeld door etalages te vullen.

Ook het imago wordt verbeterd door diverse maatregelen zoals: het maken van een gezamenlijk Keizerstraat imago inclusief logo, het herkenbaar inrichten van de straat met verlichting en vlaggen, meer promotieactiviteiten en meer ondernemers lid van de winkeliersvereniging.

- *Herinrichting Boulevard*
De plannen voor de herinrichting van de boulevard starten in de winter van 2009 en zijn gereed in de zomer van 2012. De verhoging van de wandelboulevard maakt de verbinding van de boulevard via de Kalhuisplaats met de Keizerstraat veel logischer voor voetgangers. Het meer aanspreken van deze passanten heeft een positief effect op de omzet van de ondernemers. Het standbeeld van de vissersvrouw wordt verplaatst, maar behoudt uitzicht op zee en is tegelijkertijd herkenningspunt van de Keizerstraat vanaf de Boulevard. De aansluiting is hiermee fysiek verbeterd.

Wat nog gaat komen

- *Niet fysieke maatregelen Keizerstraat*
De niet fysieke maatregelen blijven doorlopen als invulling van de verbetering van de Keizerstraat. Dit zijn maatregelen zoals het schoonhouden, aanvulling van het aanbod organiseren, reduceren van de leegstand, organiseren van actieve ondernemers die zich verenigen en het aantal promotieactiviteiten uitbreiden. De gerealiseerde resultaten zijn stimulerend.
- *Keizerstraat fase 2*
DSO is gestart met het initiatief voor de Keizerstraat fase 2. Dit omvat het deel van de Keizerstraat tot aan het Prins Willemplein en het Prins Willemplein zelf. Besluitvorming over plannen en de daarvoor beschikbare budgetten moet nog plaatsvinden.

Vraag in het kader van het masterplan:

De verbetering van de Keizerstraat is volop aan de gang. Voor de wijkeconomie zijn er twee opgaven / onderzoeksgebieden.

- *Keizerstraat*
De aansluiting van de verbeterde Keizerstraat op de omgeving. Dat is de functionele aansluiting op de boulevard (levendigheid en activiteit in de openbare ruimte) en de fysieke en functionele aansluiting op het Prins Willemplein. Dit als uitvoering van het concept lijnen – pleinen - sferen.

- *Badhuisstraat*
Tweede vraag is hoe nu verder met de Badhuisstraat. Deze winkel met specialiteitwinkels kampt met leegstand. De straat zal ook veranderen als gevolg van de nieuwe routing naar Scheveningen Dorp en de verkeersverbinding met Scheveningen Haven en Bad.

OPENBARE RUIMTE

Lopende projecten en eerder genomen besluiten:

- *Adriaan Coenenstraat*
Op 17 april 2007 is door B&W ingestemd met het projectdocument (DSO/2006.3977, RIS 145348) voor de ontwikkeling van de voormalige school op de Dr. de Visserplein 103. In dit projectdocument is ook opgenomen dat de nu braakliggende locatie aan de Adriaan Coenenstraat in gebruik blijft als speellocatie en ten laste van het project wordt verbeterd.
- *Invoering van betaald parkeren*
Op 12 juni 2008 is door de raad besloten tot invoering van betaald parkeren in onder andere twee delen van Scheveningen Dorp (DSO/2008.1673, RIS 155060) Dit voorstel is een initiatief van DSO Beleid en wordt afgestemd met de afdeling parkeren van DSB. In het voorstel wordt betaald parkeren van 10.00 tot 24.00 uur ingevoerd in Scheveningen oost en visserijbuurt per februari 2009. Mogelijk aan te vullen met maximale parkeerduur van 2 uur.

Betaald parkeren in de Kolenwagenslag is ingevoerd op basis van een initiatief van DSO/beleid Economie in samenhang met de aanpassing van de Keizerstraat.

Op een locatie aan de Sleepnetstraat worden door de gemeente 30 parkeerplaatsen (20 + 10) ingericht ten behoeve van betaald parkeren.

- *Flankerende maatregelen Boulevard*
Als gevolg van de nieuwe boulevard zijn flankerende maatregelen voorgesteld om doorgaand verkeer door Havenkwartier Noord (HKN) te bemoeilijken, de doorstroom te bevorderen en twee looproutes te verbeteren. Uitvoering is gepland vanaf 2010.

- *Herinrichting straten Dorp West*
Bij het vervangen van de riolering door de gemeente worden de straten daarna ingericht conform de op 2 oktober 2003, RIS 107727 door de raad vastgestelde 'Kadernota Openbare Ruimte'. Het betreft de straten: Zeeruststraat, Vermaasstraat, Adriaan Coenenstraat, Jan Kistenstraat, Gaffelstraat, Raststraat, Jacob Pronkstraat (deels), Kolenwagenslag (tot aan Nieuwe Laantjes) en de Drogersdijk. (tevens Treilerweg in HKN) Naast herinrichting omvat het plan ook een eenrichtingsrouting door het dorp. Planning voor uitvoering is 2010.
- *Herinrichting Dr de Visserplein deel 2*
B&W heeft op 5 december 2006 besloten tot een budget voor herinrichting van de openbare ruimte (RIS 142348) Onderdeel hieruit is de herinrichting van de punt van het Dr. De Visserplein /aansluiting met Weststraat. De plannen zijn in een VO stadium.
- *Herinrichting plein Neptunusstraat*
Op 4 maart 2008 is door B&W een besluit genomen over het resterende programma GSB-III-32b, kwaliteitsimpuls openbare ruimte. Hierin is een reservering gemaakt voor herinrichting van de Neptunusstraat ter hoogte van Muzee.
- *Parkeergarage Badhuiskade*
Vestia werkt aan een plan voor een ondergrondse parkeergarage aan het einde van de Badhuiskade. Herinrichting van de openbare ruimte boven de garage is nog onderwerp van gesprek. Dit komt door een buurtinitiatief voor inventarisatie van de invulling. De aansluiting van de parkeergarage op de openbare ruimte in- en uitrit) zijn afhankelijk van het nog te kiezen verkeersmodel in het kader van het masterplan Scheveningen-kust.

COLOFON

Dit is een uitgave van de gemeente Den Haag

Samenstelling

Projectteam Scheveningen Dorp, masterplan Scheveningen-kust

Beeld-/fotomateriaal

Dienst Stedelijke Ontwikkeling

Zorgvuldigheid is betracht bij het achterhalen van de eigenaar c.q. fotograaf van elke foto. Organisaties en personen die menen dat bepaalde rechten bij hen liggen, kunnen hierover contact opnemen.

Oplage

500 stuks

December 2008

Deze publicatie is op te vragen en te downloaden via
<http://www.wereldstadaanzee.nl/> of <http://www.denhaag.nl/>

